

Deguna un augšlūpas antropometriskie mērījumi pacientiem ar iedzimtu vienpusēju caurejošu lūpas, alveolārā izauguma un aukslēju šķeltņi

Ieva Bāgante, Ilze Akota

Rīgas Stradiņa universitāte, Mutes, sejas un žokļu ķirurģijas katedra, Latvija

III

Ievads. Vienpusējas caurejošas lūpas, alveolārā izauguma un aukslēju šķeltnes gadījumā vienmēr novēro arī tipisku deguna deformāciju. Deguns ir sejas centrālajā daļā, tāpēc tā izskatam ir ievērojama ietekme uz kopējo sejas estētiku. Līdz šim nav aprakstītas vispāratzītas un vienotas metodes, ar kurām objektīvi un kvantitatīvi novērtēt deguna estētiku.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis – noteikt un salīdzināt deguna un augšlūpas simetriju pacientiem ar vienpusēju caurejošu lūpas, alveolārā izauguma un aukslēju šķeltņi (pētījuma grupa) un veseliem bērniem (kontroles grupa).

Šķērsriezuma pētījumā tika veikta datu analīze pacientiem ar nesindromisku vienpusēju caurejošu lūpas, alveolārā izauguma un aukslēju šķeltņi, kuri dzimuši no 1994. līdz 2004. gadam un kuriem veikta ķirurģiska ārstēšana. No 35 pacientiem 30 atnāca uz kontroli, viņu vidējais vecums – 14 gadi (robežās no 10 līdz 18 gadiem). Kontroles grupā bija 35 veseli bērni 10 gadu vecumā. Abām grupām tika veikti deguna un augšlūpas antropometriskie mērījumi trīs dimensiju fotoattēlos (bija atlikti 25 antropometriski punkti un izmērīti 12 attālumi). Antropometrisko attālumu salīdzināšanai starp grupām tika izmantots simetrijas indekss. Simetrijas indekss tika aprēķināts pēc šādas formulas: attālums šķeltnes pusē pret attālumu veselajā pusē, reizinot ar 100. Dati tika statistiski apstrādāti, statistiskās ticamības robeža $p < 0,05$.

Rezultāti. Antropometriskajos mērījumos trīs dimensiju fotoattēlos pētījuma grupā statistiski ticama atšķirība starp šķeltnes un veselo pusi bija deguna spārna garumam. Kontroles grupā atšķirība starp labo un kreiso pusi nebija statistiski ticama. Pētījuma grupā simetrijas indekss uzrādīja statistiski ticamu asimetrijas pakāpi deguna spārna garumam, deguna sānu garumam un lūpas loka attālumam līdz viduslīnijai. Kontroles grupā tika novērota simetrijas indeksa statistiski ticama asimetrija nāsu augstumam. Salīdzinot simetrijas indeksus starp pētījuma un kontroles grupām, statistiski ticama atšķirība bija baltās lūpas garumam, deguna garumam sānu pusē un deguna spārna garumam.

Secinājumi. Deguna anatomiskā forma pēc plastiskajām vienpusējas caurejošas lūpas, alveolārā izauguma un aukslēju šķeltnes operācijām bija atjaunota, tomēr simetrija pētījuma grupā atšķirās no kontroles grupas. Simetrijas indekss bija informatīvs rādītājs, lai salīdzinātu pētījuma un kontroles grupas deguna un augšlūpas simetriju, pastāvot gan vecuma, gan auguma variācijām, kas nepieļauj tiešu antropometrisko attālumu salīdzināšanu. Simetrijas indekss palīdzēja noteikt tipiskākās deguna un augšlūpas deformācijas, kas tomēr saglabājās pēc lūpas un deguna plastikas.